

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: V. L.**, zastoupen JUDr. Jiřím Bílkem, advokátem, se sídlem Sdružení 25, Praha 4, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 47 Az 58/2004 - 34 ze dne 22. 2. 2005,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 47 Az 58/2004 - 34 ze dne 22. 2. 2005, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 5603/VL - 20 - P27 - 2003 ze dne 3. 3. 2004, kterou stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a kterou bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku splnění podmínek pro udělení azylu. Již od počátku řízení před žalovaným stěžovatel poukazoval na skutečnost, že má obavu ze svého návratu, neboť jako osoba pobývající v zahraničí by byl vystaven pronásledování ze strany kriminálních živlů a šikanování ze strany státních orgánů, hlavně policie. Kromě toho má stěžovatel za to, že mu měl být

udělen azyl z humanitárních důvodů, nesouhlasí přitom s tím, že krajský soud mohl přezkoumat rozhodnutí žalovaného o této otázce v omezeném rozsahu. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení, kromě toho žádá o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření důvodnost kasační stížnosti popřel, setrval přitom na svém závěru ohledně nesplnění podmínek pro udělení azylu.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel ze země svého původu odešel v prosinci roku 2002, dle jeho vyjádření z důvodů ekologických a za prací. Již od roku 1992 pobýval střídavě v zemi svého původu a v České republice; v zemi svého původu žil přitom v radioaktivně zamořené oblasti, měl zdravotní problémy, špatně se mu dýchalo, měl alergii. Dalším důvodem odchodu ze země stěžovatelova původu byla skutečnost, že neměl práci. Stěžovatel v průběhu správního řízení rovněž připustil, že jeho žádost o udělení azylu je motivována potřebou legalizace pobytu, neboť mu bylo zrušeno povolení k pobytu. Se státními orgány v zemi svého původu stěžovatel přímo žádné potíže v minulosti neměl. Žalovaný stěžovateli azyl neudělil, své rozhodnutí opřel o nesplnění podmínek pro jeho udělení z toho důvodu, že snaha o legalizaci pobytu ani špatná ekonomická situace nejsou relevantním důvodem, není jakýchkoli skutečností ani pro udělení azylu z humanitárních důvodů a konstatování existence překážky vycestování. Z obsahu soudního spisu pak zejména vyplývá, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž poukazoval na to, že žije ve společné domácnosti s občankou ukrajinské národnosti a narodila se jim dcera. Dále poukazoval na nebezpečí v zemi jejich původu, a to jak bezpečnostní z důvodu činnosti kriminálních živlů, tak zdravotní, neboť místo, kde žil, je v blízkosti Č. Krajský soud žalobu zamítl; závěr žalovaného byl přitom potvrzen jak v otázce nesplnění důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tak v otázce nesplnění důvodů pro příznivou aplikaci § 14 zákona o azylu, kde krajský soud poukázal na omezený rozsah přezkumu, a § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu byl stěžovateli doručen dne 25. 3. 2005, ten jej napadl kasační stížností dne 6. 4. 2005.

Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“) osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost je přípustná, neboť stěžovatel míří na nezákonnost napadeného rozhodnutí pro nesprávné posouzení právní otázky splnění podmínek pro udělení azylu (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a na základě řádně a přípustně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Základní podmínka pro udělení azylu stěžovateli by mohla být splněna toliko tehdy, pokud by situace stěžovatele v zemi jeho původu byla vyvolána takovou aktivitou ze strany státních orgánů, kterou by bylo možno kvalifikovat jako pronásledování. Klíčovou je tedy nyní otázka, zda stěžovatel byl v zemi svého původu pronásledován či nikoli. Pronásledováním je ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi původu žadatele o azyl nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pokud stěžovatel v průběhu správního řízení konzistentně uváděl, že zemi svého původu opustil z důvodu legalizace

pobytu, z důvodu špatné ekonomické situace a z důvodu snahy o zajištění příznivějšího životního prostředí, na čemž vystavěl i žalobu ke krajskému soudu, a pokud z průběhu správního řízení zřetelně vyplynulo, že se státními orgány v zemi svého původu přímo žádné potíže v minulosti neměl, pak v takových jeho tvrzeních jakýkoli prvek poukazu na přímé pronásledování ze strany státních orgánů chybí. Ve skutečnosti se jedná výlučně o důvody ekonomické. Není přitom relevantní stěžovatelem tvrzená obava z pronásledování po svém případném návratu, neboť je osoba pobývajícím v zahraničí; taková obava logicky nemůže být zdůvodněním jeho žádosti o azyl. Pokud jde o stěžovatelovu hmotnou nouzi a potřebu legalizace pobytu, Nejvyšší správní soud by tu mohl pronásledování, a sice v jeho nepřímé formě, dovodit nejvýše tehdy, pokud by stěžovatel byl uvržen do stavu hmotné nouze státními orgány v zemi jeho původu, a to právě v souvislosti s jeho nedostatečnou loajalitou ke státním orgánům, k exekutivě obecně, ke společenskoekonomickému zřízení v zemi jeho původu, k politické reprezentaci apod., resp. pokud by mu z právě uvedených důvodů ze strany státních orgánů nebyla poskytnuta ochrana. Nejvyšší správní soud tu při výkladu zákona o azylu nemůže přehlédnout výkladová pravidla podávaná též z článku 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967, z nichž dovozuje, že udělení azylu v případě útoků vůči žadateli o azyl je důvodné pouze tehdy, jde-li o represí uskutečňovanou ze strany státu. Takovou represí lze dovodit jak ve formě přímé, kdy stát sám určité osoby pronásleduje, tak ve formě nepřímé, kdy stát záměrně určité pronásledované osoby nechrání. Za situace, kdy námitku splnění podmínek pro udělení azylu krajský soud neshledal důvodnou, aplikoval správný právní předpis (zákon o azylu) a správnou právní normu (§ 2 odst. 6 a § 12 zákona o azylu), přitom nesprávnosti se nedopustil ani při výkladu. Tato kasační námitka je tedy nyní nedůvodnou.

Pokud dále stěžovatel namítá nedostatek spočívající ve způsobu, jakým se krajský soud vypořádal s otázkou tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, pak Nejvyšší správní soud předně poukazuje na způsob, jakým stěžovatel otázku tzv. humanitárního azylu učinil předmětem přezkumu. Výslovně se splnění podmínek pro jeho udělení nedomáhal, pouze konstatoval (v části II. žaloby), že mu ani tzv. humanitární azyl udělen nebyl. Krajský soud prokázal značnou dávku velkorysosti, pokud z tohoto tvrzení dovozoval samostatný žalobní bod, na základě kterého byla otázka splnění podmínek tzv. humanitárního azylu uskutečněna. Pokud jde pak o samotný způsob, jakým byla tato otázka krajským soudem přezkoumána, v něm Nejvyšší správní soud nemá, čeho by krajskému soudu vytкнуł. Humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu může být správním orgánem udělen pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení důvodů v každém konkrétním případě je otázkou správního uvážení žalovaného. Rozhodnutí správního orgánu, které je založeno na zákonem stanoveném správním uvážení, pak podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického uvažování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Úsudek správního orgánu pak musí najít řádný odraz v odůvodnění rozhodnutí, aby bylo zřejmé, z jakých podkladů bylo vycházeno, jak tyto podklady byly vyhodnoceny a k jakému závěru správní orgán dospěl. Pokud tedy za shora uvedených skutkových tvrzení stěžovatele, jímž odůvodňoval žádost o udělení azylu, nebyl azyl podle § 14 zákona o azylu udělen, pak nebylo důvodu, aby postup žalovaného byl ze strany krajského soudu shledán postupem nezákonným, překračujícím meze volné úvahy správního orgánu, která je v § 14 zákona o azylu žalovanému umožněna, popř. postupem nerespektujícím pravidla logiky. Krajský soud tedy tuto otázku přezkoumal takovým způsobem, kterým tak učinit měl, včetně rozsahu a hloubky samotného přezkumu,

přítom na závěru, který učinil, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by měnil. Ani tato námitka stěžovatelů tedy není důvodnou.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. ledna 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu